

ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

**Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої 25-річчю Медичного інституту
Сумського державного університету**

(Суми, 17–19 жовтня 2017 року)

За загальною редакцією О. О. Єжової

охорони здоров'я на принципово новий вищий щабель, науково обґрунтовувати управлінські рішення та перейти від пасивного спостереження за станом здоров'я населення до активного керування процесами його формування.

УДК 614

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ

Сміянова О.І.¹, Руденко Л.А.², Сміянов. Є.В.¹

¹Сумський державний університет, Суми, Україна

²Видавництво наукових медичних журналів ALUNA, Констанцин Езьорн,

²Медична школа Awans, Польща

The article deals with the reasons for the necessity of scientific developments of regulatory support of the quality management of medical care in Ukraine.

Keywords: quality of medical care, management, continuous upgrading, internal control, standardization.

W artykule przedstawiono przyczyny konieczności naukowego rozwoju wsparcia regulacyjnego w zakresie zarządzania jakością opieki medycznej na Ukrainie.

Słowa kluczowe: jakość opieki medycznej, zarządzanie, ciągłe ulepszanie, kontrola wewnętrzna, standaryzacja.

Питання якості медичної допомоги (ЯМД) посідає важливе місце в європейській політиці ВООЗ, що відображено в її глобальній стратегії «Здоров'я для всіх». Одним з головних завдань стратегії є якість медичного обслуговування та наявність відповідної технології, у переконанні, що всі країни-члени повинні мати відповідні структури та механізми. Забезпечення якості при наданні медичної допомоги (МД) у більшості країн розглядається як основа національної політики в сфері охорони здоров'я (ОЗ).

В Україні забезпечення ЯМД визнається однією з найактуальніших проблем сьогодення.

Метою дослідження було обґрунтування необхідності наукової розробки нормативно-правового забезпечення управління ЯМД на рівні закладів охорони здоров'я (ЗОЗ).

Методи дослідження. При проведенні дослідження застосовувалися методи системного аналізу, бібліографічний, синтезу.

Управління ЯМД в Україні забезпечується процесами акредитації, сертифікації, ліцензування, стандартизації та контролю МД. В Україні триває

процес формування нормативно-правової бази управління ЯМД. Створюються інституції, діяльність яких спрямована на управління ЯМД та порядок організації їх діяльності. Приймаються нормативно-правові акти, що підвищують ефективність процесів акредитації, стандартизації, ліцензування та сертифікації МД.

Акредитація ЗОЗ покликана забезпечувати безперервне підвищення якості (БПЯ) і спрямована на досягнення оптимальних стандартів якості. Існуюча система кваліфікаційних вимог та процедур атестації медичних працівників в Україні гармонізована з Європейським вимогами та діє досить ефективно. Ліцензування ЗОЗ відповідно до чинного законодавства є основною умовою, за якої ЗОЗ може здійснювати господарську діяльність з медичної практики, та тією базовою передумовою, що забезпечує мінімальні стандарти для безпеки пацієнтів.

Сьогодні в Україні розроблено значну чисельність медичних стандартів, основними формами яких є: державні соціальні стандарти надання медичної допомоги, медико-економічні стандарти, клінічні протоколи. Стандартизація МД дозволяє визначати та постійно вдосконалювати обов'язковий та бажаний рівень МД.

Однак, зазначені документи не мають єдиного наукового і методологічного обґрунтування через те, що розроблялися на основі висновків експертів з відсутністю єдиних вимог стандартизації та єдиних критеріїв, елементів та структури документів, в той час як міжнародний досвід свідчить, що стандарти і протоколи МД обов'язково мають розроблятися на основі клінічних настанов і створюють систему взаємопов'язаних медико-технологічних документів.

Адміністративно-командний підхід до забезпечення якості у системі ОЗ, заснований на принципах контролю, що діяв до останнього часу, не відповідає організаційно-правовим та економічним умовам функціонування галузі і повинен бути замінений підходом, що базується на принципі управління процесом.

БПЯ передбачає комплексний, інтегрований і динамічний підхід до покращання якості, спрямований на поліпшення результатів роботи системи в цілому, постійну модифікацію і вдосконалення самої системи, а не виявлення і покарання працівників, практика або результати роботи яких не відповідають встановленим нормам.

Невід'ємною складовою процесу вдосконалення якості є клінічний аудит. Клінічний аудит спрямований на покращання процесів та результатів допомоги пацієнтам через систематичний перегляд складових МД у порівнянні з визначеними критеріями та впровадження змін там, де допомога або її результати не досягають очікуваного рівня. Складові структури, процесу та результату МД відбираються та систематично оцінюються. Необхідні зміни

впроваджуються на індивідуальному, командному або інституційному рівні надання МД.

При організації системи контролю ЯМД необхідно розуміти, що вкрай важливим для ЗОЗ є перехід від ретроспективної оцінки ЯМД до управління якістю лікувального процесу.

Впровадження системи БПЯ на основі стандартизації МД, ліцензування та акредитації, втілення чітких механізмів оплати праці медичних працівників за показниками якості лікування за допомогою індикаторів структури, процесу та результату, що має затверджувати МОЗ України в своїх нормативах, дозволить змінити командно-бюрократичну філософію контролю якістю на управління якістю та значно покращити якість надання МД населенню України. Тобто розроблення нормативно-правового забезпечення внутрішнього аудиту ЯМД сформує умови для реалізації концепції системного забезпечення якості на рівні ЗОЗ.

УДК 314.172

СОЦІАЛЬНІ УМОВИ ПОКРАЩЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ

*Іван Заюков¹, Олександр Кобилянський²
Вінницький національний технічний університет, Вінниця, Україна
Zivan@i.ua¹, akobilanskiy@gmail.com²*

Zbadano warunki społeczne, które wpływają na polepszenie zdrowia obywateli Ukrainy. Omówiona została konieczność reform w systemie ochrony zdrowia.

Słowa kluczowe: zdrowie publiczne, warunki społeczne, reforma

Економічні негаразди обумовили високий рівень захворюваності та смертності наших громадян у порівнянні з країнами-членами ЄС, низьку мотивацією до самозбереження здоров'я, що призводить до скорочення тривалості життя, стресів, відчуття неспокою, ворожнечі, агресії тощо.

Метою роботи є дослідження соціальних умов, які впливають на покращення громадського здоров'я в Україні.

На сьогодні існує багато визначень поняття «громадське здоров'я». В класичному аспекті дослідники розуміють під ним «науку і мистецтво запобігання хворобам, подовженню життя, забезпечення стану оптимальної життєдіяльності за рахунок організованих зусиль...» [1], зокрема, медичних, освітніх тощо. Крім того, важливим є реалізація зусиль держави в напрямку забезпечення гідних соціальних умов життєдіяльності кожного громадянина.